

Бѣлѣж. До тукъ казахме, колко чѣсти има на свѣта, колко океана, какъ гы выкаты, и дѣ ся находять тыя.

Комуто ся е случвало да пѣтува, или да иде близо нѣкъдѣ отъ мѣсто-то си дѣто живѣе всякога, той е забѣлѣжилъ, че различни-ты мѣста на земь-тѣ бывать много различни; едни высокы и камениты, а други равны и пѣсчливы; едни далечь отъ водѣ, а други, наопаки, близо до водѣ, и имѣть различни видове и очертания.

Тыя и много други разлики на сушь-тѣ имѣть особны имена, дадены отъ земеописатели-ты. Който иска да разбере земеописателскый языкъ, той трѣбова да ся запознае съ тыя имена; и още той ще научи и различни-ты видове на естествено-то дѣление на сушь-тѣ и на водѣ-тѣ.

Онѣж чѣсть отъ земеописание-то, която описва естествено-то състояние на земь-тѣ, наричатъ Естествено Земеописание (Физическа География).

ОБЪЯСНЕНИЕ НА ИМЕНА-ТА, ЩО СЪ УПОТРЕБЯВАТЬ ВЪ ЕСТЕСТВЕННО-ТО ЗЕМЕОПИСАНИЕ.

УРОКЪ V.

Различны чѣсти на сушь-тѣ.

Всякой знае, че вода-та, отъ слабо-то съединение между чѣстици-ты ѝ, или просто да речемъ, отъ подвижность-тѣ на чѣстици-ты ѝ, зима видѣ на сѣда, въ който ся налива, а повърхнинна-та ѝ, сир. страна-та, която не допира до сѣда, кога е въ покой зима видѣ на равнѣ небосклоннѣ (оризонталнѣ) повърхнинѣ.

Тая подвижность на чѣстици-ты е сѣще причина-та на явление-то, което е съгледвалъ всякой: слѣдъ голѣмъ дѣждѣ, въ градинѣ или на нивѣ, дѣто мѣсто-то не е равно, вода-та ся стичя отъ по-высокы-ты мѣста, и ся набира въ низкы-ты, та прави вирѣ. Това става отъ неравность-тѣ на земнѣ-тѣ повърхнинѣ, на кождо вали дѣждѣ-тѣ. Сѣщы-ты причины докарватъ тыя сѣщи явления и на всичкѣ-тѣ земнѣ повърхнинѣ. Нѣ на всичкѣ-тѣ земнѣ повърхнинна тыя явления ставать само въ голѣмъ размѣрѣ, съ тѣжъ разликѣ, че вода-та, що ся е излѣла най-напрѣдѣ на земнѣ-тѣ повърхнинѣ, не изсъхнѣла, както изсъхва вира, а постоянно захваща сѣщы-ты низкы мѣста. Вода-та, що ся е излѣла